

Inspirerande skogsdag i nätverket

Det mörka vattnet från inloppet och det ljusa från utloppet.

NÄRINGSBLIV. Gott om vatten med hög kvalitet vill vi alla ha, samtidigt som vi vill kunna dränera bort vid tider med hög nederbörd. Hur man arbetar med denna problematik fick vi se hos Katarina Brunnström på hennes fastighet utanför Osby i norra Skåne. Närvarande var även de parter som varit inblandade i projektet; Per Torstensson ecoingenjör på Ecotec, Andreas Jezek, limnolog Kristianstads vattenrike, Anna Ejserholm länsstyrelsen Skåne samt Mikael Östberg distriktschef på Sydved.

Projektet handlar inte bara om att öka mängden vatten i markerna utan även att höja dess kvalitet. Ett stort problem vi har idag är brunifiering; organiskt material som färgar vattnet brunt, av sjöar och vattendrag och att detta vatten fortsätter ut i havet.

HUMUS FÄRGAR

Skogsdagen inleddes på en utdikad mosse där Per Torstensson visade oss vad som händer om man tillför lite humus i vanligt klart vatten. Det blir grumligt och brunt. Och det, säger han, är precis det som händer i naturen när vi dikar ur myrar och mossar; humus löses upp och följer med ut i vattendragen.

Han fortsätter med att diken är verkingslösa på mossar, det ger varken tillväxt på skogen eller någon dränerande effekt. Anledningen till detta är att vat-

tentillförsel till en mosse sker uppifrån och sprider sig över ytan i sidled, det går däremot inte nedåt i marken. Det enda sättet en mosse blir torrare på är genom avdunstning eller att växtligheten tar upp vatten. Vad som däremot sker är en brunifiering där organiskt material följer med vattnet som når vattendrag och havet.

MÅNGA FÖRDELAR

En annan viktig anledning till att låta myrar och mossar hålla vatten är att de blir en buffert som håller vatten vid torrperioder. Det förhindrar även att koldioxid läcker ut från myrar och mossar, vilket blir en konsekvens när torven torkar ut.

Att öka grundvattennivåer och vattendepåer i skogen kan ge många fördelar tror gruppen; en minskad risk för brand och insektsangrepp, bättre tillväxt samt grundvattennivåer är några av resultaten man tror kan uppnås.

Ett sätt att öka mängden vatten på fastigheten är att bygga dämmen i befintliga diken. Dessa byggs upp tidigt på våren och tas bort i september. Resultatet har blivit grundvattenhöjningar på cirka 40 centimeter. För att se vilka effekter det kan ha på skogen och dess tillväxt har provytor lagts ut där mätningar kommer att göras årligen. Det ska bli spännande att få ta del av resultaten.

PLATS FÖR FÅGELLIVET

Det har även anlagts två våtmarker på fastigheten. Dessa är viktiga depåer för att minska brunifieringen innan vattnet når Helge å, men även en plats för fågellivet och den biologiska mångfalden.

– Det kan ta några år innan man kan se om våtmarken fungerar, detta genom att se på vattnet vid inlopp samt utlopp, säger Per.

Exemplen vi fick se var klart tydliga. Även om vattnet som lämnade våtmarken inte var klart så var det mycket bättre.

Den största våtmarken är på 8 hektar och kommer även att vara en vattenreservoar där man vid brand kan hämta upp vatten med gödseltunnor. Dessa delar är djupgrävda, resten av våtmarken kommer var en grund vattenspegel för att UV-ljuset ska hjälpa till att bryta ner humuspartiklarna och påskynda processen att minska brunifieringen.

– Hela projektet har varit en spännande resa berättar Katarina Brunnström och tillägger att det är ovärderligt att ha goda samarbetspartners.

Detta har varit en krativ grupp som tillsammans kommit med idéer och nya lösningar. Mycket hjälp och ekonomiskt stöd finns att få både från Länsstyrelsen och kommunen för andra som är intresserade av att anlägga våtmarker.

TEXT OCH FOTO: HAIDI ANDERSSON

Per Torstensson föreläser om vattnets betydelse i de små diken.